

Кубинското, Пейпуското, езеро Илменъ и пр. Къмъ Сѣверния океанъ принадлежатъ рѣкитѣ: Печера, иде отъ уралската планина, съ протоци Усса и Изма; р. Мезенъ; Двина, която ся образова отъ съединението на р. Иугъ, съ Сухона изъ кубинското езеро, и се усилюва отъ много други голѣмки протоци; Онега, подобна на прѣдидущата, влива се въ единъ морски заливъ. Къмъ улея на Источното море принадлежи рѣка Торнео, по прѣдѣлитѣ на Швеция; Нева, истича се изъ Ладожкото езеро, прибира послѣ Волховъ (истичанието на езеро Илменъ) и Свира (истичанието на Онежко езеро); рѣка Нарова или Нарва (истичанието на Пейпуското езеро); Двина слиза отъ Валдайскитѣ плинини; р. Нѣменъ или Мемель; р. Висла. Къмъ улея на Черното море принадлежи р. Дунавъ съ протоцитѣ си Прутъ; Днестръ слиза отъ Карпатитѣ, Бугъ, Днепръ, съ притоцитѣ Березина, Причичъ, Десна; Донъ съ р. Воронежъ и Донецъ; Кубанъ слиза отъ Кавказъ. Къмъ Каспийското езеро-море спада р. Уралъ или Иайкъ и Волга съ притоцитѣ ѝ Тверца, Малого, Шексна, Кама и Ока. Россия е полагала голѣми грижи за искусственни канали и спомогнала си е въ това много отъ естественнитѣ леснотии и доброто положение на земята. Источното, Сѣверното, Черното, Каспийското морета сж свързани непосредственно на много мѣста. Кубинския и сѣверния канали свързватъ р. Двина съ Волга, Тихвинския и Марииния канали — Нева съ Волга, Березинския каналъ чрезъ езера и притоци свързва Днепръ, съ Двина, Кралевския каналъ — Бугъ съ Днепръ, Орелския каналъ, свързва по р. Десна и Ока Днепръ съ Волга.

Климатъ. При това широко пространство, климатътъ тука е много разнообразенъ. Южната страна, нѣщо до 50° шир., има една приятна и топла пролѣтъ,